iseseisva arhitektina; ta oli a-st 1910 Riia polütehnikumi ning a-st 1923 Herder'i instituudi arhitektuuriajaloo dots. — Ehitustegevuse kõrval on P. avaldanud arhitektuuriajaloolise sisuga töid ajakirjus kui ka muis väljaandeis ja suurema tähtsusega teose „Das Baltische Herrenhaus" I—III (Riia, 1926—30), mis annab arhitektuuriajaloolise ülevaate mõisahärrasmajadest.

Alb. Acad. d. Polyt. (1912) ja isikl. saadud andmed. *O. F.*

PISTORIUS, vt. **BECKER.**

***PITKA, Johan,** majandus- ja riigikaitsetegelane, oli a-l 1912 vastastikuse merekindlustuse seltsi „Mereabi" asutajaid. — P. elas a-st 1924 Briti Columbias, New Caledonias Stuart'i järve ääres, kuhu rajas endale farmi ja saeveski, pöördus aga 1930 tagasi Eestisse ja teotses s. a-st kuni 1937. a. lõpuni Eesti Tarvitajate Keskühisuse (ETK) juhatuse esimehena. Läinud vanusepuhkusele, asus ta elama Kiltsi jaama lähedale oma tallu. — P. on edukalt juhtinud ETK tegevust ja olnud ka ühistegevusliku omatööstuse rajajaid. Kanadast kodumaale tuleku järel teotses P. aktiivselt E. Vabadussõjalaste Keskliidus, oli selle raames loodud Lahinguvendade Klubi asutajaid (1931) ja esimees ning kuulus 1931—32 ka keskliidu juhatuse koosseisu abiesimehena. Keskliidu ühe kaalukama ning ühtlasi mõõdukama liikmena püüdis ta Põhiseaduse parandamise küsimuses teotseda lähedas ühenduses juhtivamate riigimeestega. Vabadussõjalaste liitude III kongressi (märtsis 1932) järel lahkus P. Lahinguvendade Klubisse koondunute eesotsas keskliidust lõhe tõttu A. Sirk'i (vt. *Suppl.*) ja A. Larka (vt. ka *Suppl.*) juhtimisel mõjule pääsenud radikaalse vooluga, mis kaldus kõrvale vabadussõjalaste organisatsiooni ideelistelt alustelt. 1933. a. lõpul oli P. Vabadussõja Rindemeeste Ühingu asutajaid ja valiti selle esimeheks. P. on olnud Allveelaevastiku Sihtkapitali juhatuse esimeheks algusest (1933) saadik tänini. Sihtkapital on teostanud iseseisvusaegse suurima vabatahtliku korjanduse (rahas ja vanametallis, kokku 500 000 kr.), millega pidi soetatama allveelaevade hävitaja. A-l 1937 oli P. Rahvuskogu I koja liige Järvamaa kandidaadina. Viimaseil a-il on ta andunud enda mälestuste kirjutamisele; sellest õige ulatuslikuks paisuvast tööst on seni ilmunud „Minu mälestused" I—IV (Tall., 1937—39), mille tihedasse autobiograafilisse koesse on põimitud rohkesti olustikulisi andmeid.

K. A. Hindrey, Admiral J. P. (1938); Pvl. 1932, nr. 49 j.; Post. 1932, nr. 42; „Sõdur" 1932, nr. 7/8 ja 1937, nr. 6—8; Eesti Vabadusristi Kavalerid (1935); „Kaitse Kodu" 1937, nr. 3/4; „ERK" 1937, nr. 1; Eesti Vabadussõda 1918—1920 I (1937), lk. 51, 62, 64, 66, 69, 79, 109, 179 jj.; E. Laaman, Eesti iseseisvuse sünd I—VI (1936—38), lk. 209, 253, 283 jt.; brošüür: 20 a. Omakaitset (1938); isikl. jm. saadud andmed. *T.*

PITKA, Peäro August, vt. **ANSOMARDI.**

***POLEŠTŠUK, Aleksander,** arhitekt ja teadusmees, oli Tallinna tehnikumi ehitusosakonna prof-ks kuni 1932, mil siirdus pensionile. P. töötas mõnda aega 1933. a. Prantsusmaal, 1934—35 Hollandis ja 1936 Saksamaal. Ta elab Tallinnas.

Isikl. saadud andmed. *T.*

POLIVANOV, Viktor Petrovitš, Eestimaa kuberner, sünd. 1831 (või 1832) Kostroma kub-s, lõpetas 1853 Jaroslavlis P. G. Demidov'i juriidilise lütseumi, teenis Jaroslavi kuberneri ja Balti kindralkuberneri kantseleides mitmesuguseis ameteis kuni määramiseni Eestimaa asekuberneriks 1. I 1869 vkj.; ta teotses Eestimaa kubernerina apr-st 1875 kuni 4. IV 1885 vkj.; surn. 15. X 1889 vkj. Peterburis. — P-i tegevusaega langes Põhja-Eesti, eriti Tallinna ja Narva suur tööstuslik ja kaubanduslik tõus, mille oli põhjustanud peamiselt turu avardumine raudteede ehituse tõttu. Ta suhtus heatahtlikult majanduslikku teotsemisse ja toetas näiteks „Linda" seltsi asutamist 1879. Tallinna Eesti Põllumeeste Seltsi asutamise püüdeile ei osutanud ta aga vastutulekut. P-i peaaegu ainsaks iseseisvaks ürituseks oli vene (mees- ja nais-) gümnaasiumide asutamine Tallinna. P. pidas vajalikuks Eestimaad administratiivselt ja kultuuriliselt tihedalt liita Venega; et aga ta teotsemises puudus agressiivsus, siis ei kujunenud ta tegelikuks venestajaks. Pealegi suhtus ta mõisnikesse heatahtlikult. Sel ajal algas Läänemaal talupoegade hulgas usuvahetuslik liikumine, mis sai alguse Lihulas, kus luteri usu pastor oli

Eesti biograafilise leksikoni tÃƒÂ¤ienduskÃƒÂ¶ide, 1940, lk. 245